

Nietzsche en het dilemma van goed en kwaad - 9

Petra Bolhuis & Theo Meereboer
Maieutiek 2016

Wat wordt er bereikt?

1. Demping van het levensgevoel. De drie wereldreligies en de stoïcijnen kennen zelfverloochening, onthouding en verlichting die in alle religies met 'het zijn in het niets' wordt samengevat
2. De machinale activiteit is voor meer mensen weggelegd als methode. Mensen werken aan kleine doelen die ze zien lukken en waarvoor ze kleine genoegens terugkrijgen van boven naar beneden toegediend zodat ze er geluk aan ontleen.

Maieutiek Nietzsche 2016-9

3. Het krijgen van kleine beloningen maakt dat men tevreden wordt en het lijden niet meer merkt. Beste vorm is naastenliefde, dat prikkelt tevens de wil tot macht.
4. Kuddevorming, de zieken zoeken elkaar op en de sterken mijden elkaar. De slimme priester organiseert een kudde.

Maieutiek Nietzsche 2016-9

4. 5. Groepsmacht Het kuddegevoel maakt het lijden van de enkeling ondergeschikt aan het welbevinden van de kudde. (utilitarisme)
6. Toppunt is het scheppen van de zonde en het bijbehorende schuldgevoel. (p.137)

Maieutiek Nietzsche 2016-9

Moraal creëert noodlot

- **“Over het geheel genomen... kunnen noemen”** (139/140) juist de uitsluiting van allerlei natuurlijk gedrag maakt alles rond seksualiteit zondig, maar ook onderwerp van aandacht, zonder dat het werkelijk integreert. Het effect van de aandacht voor gevoelsexcessen biedt echter geen genezing is een noodlot alleen te vergelijken met alcohol en syfilis. p.140
- Foucault gebruikt dit als uitgangspunt in *De geschiedenis van de seksualiteit*

Maieutiek Nietzsche 2016-9

Wetenschap tegen de priestermoraal?

- **“Waar is de tegenhanger...stellen.”** (143) Zou de wetenschap zich op kunnen werpen als redder van de moraal? Wetenschappers zijn juist de voorname nieuwe vorm van het ascetisch ideaal. Ze willen ontkennen dat ze lijden
- **“De wetenschap...kennis te komen”.** (145)
- wetenschap vlucht in het zeker weten en wil geen lastige vragen.

Maieutiek Nietzsche 2016-9

Wetenschap

- “Het zijn nog... waarheid...” (146)
- “Er bestaat... ontlenen.” (147)
- Nietzsche is de eerste die zo duidelijk beschrijft dat er eerst een axioma (geloof filosofie, wereldbeeld) moet zijn van waaruit de waarheid onderzocht kan worden

Maleutiek Nietzsche 2016-9

Dit is geen geloof dit is de waarheid

- De wil tot macht bedient zich van alles wat er is en dus ook van de wil tot waarheid. Maar deze wil tot waarheid drijft ons uiteindelijk tot het erkennen dat er geen God is dat er geen Waarheid is en dan wordt alles zinloos
- (Als je de wil tot macht opvat als een virus of parasiet die hun gastheer in leven willen houden, zal het steeds weer zoeken naar manieren om ons in iets te laten geloven want dan vervallen we niet in nihilisme.)
- Als we al zover doordenken dat we erkennen dat God niet bestaat dan moeten we in het kielzog daarvan ook erkennen dat waarheid niet bestaat.
- Maar dat willen we niet, die conclusie vermijden de wetenschappers dus.

Maleutiek Nietzsche 2016-9

Geen nieuwe idealen

- Juist in zijn tijd maakt Nietzsche de opkomst van antisemitisme, nihilisme en het bejubelen van het gelijkheidsideaal van het volk of de massa mee.(154)

Maleutiek Nietzsche 2016-9

Wil tot waarheid

- De hier beschreven toekomstige uitgave ‘wil tot macht’ is nooit door Nietzsche zelf uitgegeven wel door zijn zus...
- De wil tot macht zit ook in het Atheïsme dat wil dat de waarheid aan het licht wordt gebracht dat God niet bestaat en daarmee net als het theïsme een wil tot waarheid en dus een wil tot macht tentoonspreidt.

Maleutiek Nietzsche 2016-9

Het einde van alle idealen

- “Zo ging het christendom....als probleem” (156/157)
- §28 “Ziet men af van een ascetisch ideaal dan heeft de mens, het *dier* mens tot dusverre geen zin gehad.”
- De mens lijdt aan de zinloosheid van zijn bestaan, maar zoekt een reden voor dat lijden en vindt dat maar krijgt de schuld er als keerzijde bij.

Maleutiek Nietzsche 2016-9

Niets en niet willen

- De mens wil nog liever *het niets* willen dan *niet* te willen...
- Ascese biedt als het ware een verder ontwikkelde zingeving, maar Nietzsche ziet ook daar een ontkomen aan de zinloosheid; het *niets* als streven, hoe subtiel is dat.
- Maar alles beter, dan niet te willen.

Maleutiek Nietzsche 2016-9